

22. **Kovan sisaret.** Yksinäytöksinen kuvaelma, kirjoittanut *Edvard Bäckström*. 65 p.
23. **Setä.** Ilveily 1 näyt. kirj. *Samuli S.* 65 p.
24. **Palvelijat ja isäntäväkki.** Ennäytöksinen ilveily. Suomennos. 50 p.
25. **Ryöstö.** Viisinäytöksinen näytelmä, kirjoittanut *Martti Wuori*. 1: 75.
26. **Kevään olkkuja.** Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä. Suomal. alkuteos. 65 p.
27. **Kaksi tirehtööriä (Herkules).** Ilveily 1:ssä näytöksessä, kirjoittanut *Bally*. 65 p.
28. **Lääkäri vastoin tahtonsa.** Komedia kolmessa näytöksessä. Suomennos. 35 p.
29. **Työväen elämästä.** 1 näyt. näytelmä, mukaelma *Franskaasta*. 50 p.
30. **Papunkaljat.** Ilveily 1:ssä näytöksessä, kirjoittanut *Achille Dartois*. 60 p.
31. **Kovan onnen mies.** Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä, kirjoittanut *Theodor Wehl*, mukaelman suomentanut *Matti Lehmus*. 75 p.
32. **Talteen harrastuksesta.** Laukunäytelmä 1:ssä näytöksessä. Vapaasti käänttänyt *K. Raitio*. 60 p.
33. **Rajullma.** Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä. Kirjoittanut *A. Dreyfus*. Suom. *Saimi Järnefelt*.

U. W. Telén & Co.

Kirjakaupassamme on saatavissa seuraavat Ameriikassa painetut näytelmäkappaleet:

Koslat. Komedia 2 näyt. kirj. *Auk. Korhonen*.
 Suuria vieraita. Ilveily 1 näyt.
 Mallassaunalla. 1 näyt. kirj. *K. Halme*.

Joukko kaunokirjallisia teoksia painetut Amerikassa.

Hinta 60 penniä.

”MURU”

HUVINÄYTELMÄ YHDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ

KIRJOITTANUT

KARL AUGUST TAVASTSTJERNA

SUOMENTANUT

ANNI LEVANDER



KUOPIOSSA,

U. W. TELÉN & Co KUSTANNUKSELLA

IV B, 1
Raport



„MURU”

HUVINÄYTELMÄ YHDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ

KIRJOITTANUT

KARL AUGUST TAVASTSTJERNA

SUOMENTANUT

ANNI LEVANDER



KUOPIOSSA,

U. W. TELÉN & C:o KUSTANNUKSELLA.

HENKILÖT:

Tehtailija Lemberg.

Ellen) Hänen tyttärensä.

Muru } 14-vuotias.

Karl Stormfelt. Ellenin sulhanen.

Tapaus eräänä kesäpäivänä Lemberg'in huvilassa.



KUOPIOSSA.

OSAKEHTIÖ KUOPIOEN UUDESSA KIRJAPAINOSSA, 1899.

Näyttämönä on huvilan sali, perällä kuisti ja näköala järvelle. Ovi oikealla, toinen vasemmalla. Esiripun noustessa istuu Stormfelt sohvassa käsivarsi Murun ympärillä ja lukee runoja.

Stormfelt. (Pysähtyy ja katsoo Muruun.) Muru taitaa olla pieni kiihkoinen tytön tynkä. Tuolla ijällä eivät tytöt keskellä kesää istu päiväkausia huoneessa runoja lukemassa.

Muru. Niin, en minä tiedä. Mutta se on niin hauskaa.

Stormfelt. Sinä olet hyvin pikkuvanha, Muru.

Muru. Niin, minä en tiedä, mutta niinhän ne kaikki sanovat.

Stormfelt. Ja siinä he ovat oikeassa.

Muru. (Viisastelevästi.) Mitä se sitten on, se pikkuvanha?

Stormfelt. Hm — näetkös Muru, kun joku kuvittelee olevansa vanhempi kuin onkaan — silloin on pikkuvanha.

Muru. Se on sitten sama kuin näsäviisas?

Stormfelt. Niin — melkein sama.

Muru. Mutta minä en ole näsäviisas.

Stormfelt. Etkö? Kuinkas sinä sitten voit jutella tuolla lailla?

Muru. (Vetäytyy pois vakavasti.) Nyt sinäkin sanot niin, Karl! Ja sinä olet muuten ainoa, joka olet hyvä minulle.

Stormfelt. (Ottaa hänet kiinni.) Kas niin Muru! Eihän meidän siltä tarvitse tulla vihamiehiksi. Sinä olet pieni hullunkurinen tyttöveitikka, josta minä muuten pidän oikein kovasti.

Muru. (Vakavasti.) Mitähän Ellen sanoisi, jos sen tietäisi?

Stormfelt. (Nauraa ääneensä.) Kuulkaapas sitä! Sinähän vasta hassu olet. Pitäisikö Ellenin muka olla mustasukkainen?

Muru. (Käantyy ujona pois ja koettaa kätkeä vihkoa, jota hän on piilottanut.)

Stormfelt. Ei, kuuleppas nyt, Muru, nyt sinä olet kovin hullunkurinen. Mistä sinä olet semmoista päähäsi saanut?

Muru. (On ääneti pois päin kääntyneenä ja hypistelee vihkoa.)

Stormfelt. Muru on tainnut saada päänsä pyörälle kaikista runoista ja romaaneista — vai mitä?

Muru. (Puree nenäliinaansa, pistää vihon sohvan ja istuimen väliin.)

Stormfelt. (Vetää hänet nauraen luoksensa ja hyväilee häntä.) Mitä se Muru siellä puubaa? Kas niin, Muru — älähän nyt rupea juonittelemaan, vaikka minä laskenkin vähän leikkiä sinun kanssasi. Kyllähän me muuten olemme hyviä ystäviä. (Vetää nenäliinan hänen suustansa ja suutelee häntä.) Se oli sovintomuisku, se! Ja nyt sinun taas pitää olla kiltti, Muru, muuten minä suutelen sinua vielä enemmän.

Muru. (Heittäytyy sohvan nurkkaan ja itkee.)

Stormfelt. (Hiukan kärsimättömästi.) Etkö kuulut, mitä minä uhkasin, Muru? Minä teen siitä totta, jos et heti paikalla tule kiltiksi.

Muru. (Nyyhkii yhä.)

Stormfelt. (Nostaa hänet vastustelomisesta huolimatta ylös, vetää pois kädet hänen kasvoiltaan ja suutelee häntä.)

Muru. (Antautuu nähtävästi hänen suudeltavakseen. Stormfelt lopettaa hyväilemisensä ja katsoo häneen. Silloin heittäytyy Muru kiivaasti hänen kaulaansa, mutta hän irroittaa itsensä hitaasti ja vähän nolona, nousee ja pyyhkii otsaansa.)

Stormfelt. Ei Muru — tuota sinä et saa tehdä! En minä sitä tarkoittanut. Ymmärrätkö?

Muru. (Painautuu nyyhkien sohvaan.)

Ellen. (Tulee vasemmalta, seisautuu ja katsoo heihin.) No Karl, joko sinä taas olet tehnyt kiusaa Murulle, koska hän itkee? Älä sinä kiusottele lasta, muuten hän vielä hyväksi lopuksi rakastuu sinuun.

Stormfelt. Rakastuu neljäntoista vuotinen tyttö! Pyh!

Ellen. Sinä et koskaan ole ollut neljäntoista vuotinen tyttö, sinä!

Muru. (Koettaa rauhoittua ja juoksee vasemmalle nenäliina silmillä.)

Ellen. (Katsoo hänen jälkeensä.) Näetkös! Minäkätähden olet tehnyt pahaa Murulle?

Stormfelt. (Kärsimättömänä.) Ash! Kuka hänelle on pahaa tehnyt? Minä vaan vähän kujeilin hänen kanssaan, niinkuin tavallisesti, — mutta hän on tullut niin juonikkaaksi ja sietämättömäksi, koko tyttö! Mi-

nun sisareni ovat totisesti saaneet kestää kovempaakin tuolla ijällä. Mutta hänen päänsä on varmaankin pyörrällä romaanin luvusta ja sen semmoisesta, ja sen minä hänestä hävitän.

Ellen. Muru ei ainakaan ole lukenut mitään vaarallisia romaaneja, se on varma.

Stormfelt. Ethän sinä voi niin tarkkaan tietää, mitä Muru milloinkin tekee. Hän on aivan toisenlainen tyttö, kuin sinä olet ollut. Hän on pikkuvanha ja kiihkeä, ja meidän pitää kaikkien koettaa parantaa häntä siitä, niinkauan kuin vielä on aikaa. Meidän täytyy tehdä hänestä pilaa, niin että tuntuu.

Ellen. Sinä et tiedä, kuinka se voi loukata tuomosta aikaseen kehittyntä lasta —

Stormfelt. (Ei ota sitä korviinsakaan.) Ash — loukatkoon tai olkoon loukkaamatta — meidän täytyy kasvattaa häntä, sanon minä.

Tehtailija Lemberg. (Tulee vasemmalta.) Siellä se Muru taas istuu ja jöröttää ruokasalissa. En ymmärrä, mikä tytölle on tullut, hän tekee minut ihan levottomaksi.

Stormfelt. Pitäisi ehkä vähän tarkastaa hänen lukemistaan, ettei hän ahmisi kaikkea, mitä käsiinsä saa.

Tehtailija Lemberg. Minun tietääkseni ei minulla ole mitään huonoja kirjoja talossa, — jos vaan et itse ole niitä tänne tuonut.

Stormfelt. Kyllä minä kirjani katson. Ei — mutta Murun ei pitäisi enää päivät päästään saada lukea lyyrillisiä eikä eroottisia runoja.

Ellen. Vai niin, vai ei meidän tyttöjen enää annettaisi lukea edes Runebergiä eikä Topeliustakaan!

Tehtailija Lemberg. Se on toki vähän liikaa ankaruutta. En minäkään itse puolestani ole juuri hurjastunut runouteen, mutta ei suinkaan voi estää lapsia tutustumasta meidän suurimpiin runoilijoihimme. Sehän kuuluu tietääkseni sivistykseenkin.

Stormfelt. Kernaasti minun puolestani — kun he vaan sitä sietävät. (Istuu sohvaan.)

Tehtailija Lemberg. Niin, niin — (huokaa) — lasten kasvatuksesta on suuri edesvastaus, sen minä sanon. Oletko sinä sitten huomannut Murun lukevan mitään sopimatonta?

Stormfelt. En, mutta hän on ennen aikojaan kehittyntä pikku otus, ja häntä pitäisi hiukan hillitä.

Lemberg. (Ellenille.) Menepäs hakemaan minulle piippuni, Ellen kulta, — se jäi lehtimajaan rannalle. (Ellen menee vastahakoisesti.) Ja nyt voit sanoa suoraan — minkä sinä arvelet Murua vaivaavan, Karl?

Stormfelt. (On saanut käsiinsä vihon, jonka Muru piiloitti sohvän istuimen ja selkänöjan väliin, selailee sitä ja vastaa hajamielisenä.) Niin hullunkuriselta se tosin kuuluu, mutta minä luulen kumminkin, että tyttö on kerrassaan rakastunut minuun.

Lemberg. Ja mistä sinä sen päätät?

Stormfelt. Niin, tiedäthän sinä setä, että minä välistä leikilläni suutelen häntä. Tänään siitä syntyi kohtaus.

Lemberg. Mitä Herran nimessä — onko se totta?

Stormfelt. (Hajamielisenä.) Juuri niinkuin sanon — hän heittäytyi minun kaulaani ja itki.

Lemberg. Oikea lemмен kohtaus, niinkö?

Stormfelt. Niin, melkein — ei paljon puuttunut.

Lemberg. Se oli paljasta lapsellisuutta.

Stormfelt. Hm — tavallaan kyllä — lapsellisuutta. Mutta hyvin täysikasvuista lapsellisuutta. (Seilailee vihkoa.)

Lemberg. (Pitelee päätänsä.) Niin, pira niitä tyttöjä ymmärtää! Mutta sinä, Karl, saat luvan olla suutelematta tyttöä, kuuletko? Kun kaikki ympäri käy, niin olet sinä itse pannut hänen pikku päänsä pyörälle, eikä mikään lukeminen. Anna tytön olla rauhassa, sanon minä.

Stormfelt. (Hymyillen.) No mutta setä, kuinka sinä voit semmoista ajatellakaan? Jos kukaan on hänelle hyvää tehnyt, niin se olen minä.

Lemberg. Hän on jo nainen, näetkös! Heistä ja heidän tuumistaan ei pääse kukaan selville.

Stormfelt. (Katsoo ylös ja paiskaa vihon kiini.) Ei pääsekään, se on varma! Mutta kyllä minä hänestä ne houreet hävitän, jos minä ne kerran olen hänen päähänsä pannut, sen minä lupaan!

Lemberg. (Levollisemmin.) No, kaikissa tapauksissa oli hyvä, että puhuit tästä minulle. Minä tahdon itse puhutella tyttöä, tottahan siitä lie apua.

Ellen. (Tulee kuistista piippu kädessä.) Tässä on piippusi, isä.

Lemberg. Kiitoksia, Ellen! Mutta sinun pitäisi paremmin hoitaa Murua. Hän on huonolla jäljellä; niin, niin, hyvin huonolla jäljellä ja sinun pitää olla hänen äitinään, sillä enhän minä kumminkaan siksi kelpaa.

Ellen. Mitä pahaa Muru sittede on tehnyt?

Lemberg. (Aikoo mennä pois.) Niin, sen saa hän

itse sinulle selittää. Mutta minä menen nyt puhumaan hänelle — — (aikoo mennä).

Stormfelt. (On istunut epäröivänä katsellen vihkoa, nousee ja pidättää häntä.) Ei setä, — tässä on vielä muutakin! — Odota, niin otamme tarkemmin selvää Murun lapsellisuudesta. Saatpa nähdä, Ellen, olenko minä ollut väärässä. (Näyttää vihkoa.)

Ellen. (Lähempänä.) Mikä se on?

Stormfelt. Murun runovihko, näetkös! Hän on jo oikea Sapho; vaikka onkin vasta neljäntoista vuotias!

Ellen. (Tahtoo ottaa sen häneltä.) Hyi, kuinka sinä olet ilkeä! Semmoisia salaisuuksia on kaikilla tytöillä sillä iällä. Anna se tänne, niin olet kiltti!

Stormfelt. (Nauraa ääneensä.) Eupäs annakaan! Tämä on kerrassaan mainiota! Ette voi aavistaa, kuinka kannuita juttuja täällä on! Kas tässä! Kuulkaapas nyt esimerkiksi tätä pätkää! Sen nimi on »Hänelle». (Lukee ääneen, pilkallisesti, tehden innokkaita liikkeitä. Muru raottaa lukemisen aikana ovea vasemmalla, hiipii sisään, silmät itkusta punaisina ja tulee hiljaa kuin kissa likemmäksi, ilman että häntä kukaan huomaa.)

Sua lemmin aina, surusydämellä,
Sua, jot'en koskaan omakseni saa.
Mun sisareni sulho! Aina hellä
Kuvasi sydämeni valloittaa.

Oivallista, vai mitä? Mitä siitä sanotte? Toinen värsy:

Sua lemmin, kuu-kun yöllä pilkottaapi
Varjoisan puiston luno-käytävään,
Kun syksymyrsky puissa raivoaapi,
Ja mun sä suljit sylisi lämpimään.

Eikö se ole mainiota, mitä sanotte? Suurenmoista!
Kolmas värssy:

Mä sua yli kaiken rakastaisin

(Muru syöksee notkealla hyppäyksellä esiin, mutta Karl ennättää temmata vihon hänen käsistään, hän seisoo liikuttuna ja läähättäen, silmät säihkyen suuttumusta ja tahotto juosta takaisin, mutta Karl saa hänet kiinni ja puristaa hänet jalkojensa väliin.) Ohoo — maltappas! Kas nyt olet pihdissä, pikku Muru! Pysy vaan kauniisti siinä! (Muru on menehtyä häpeästä, painaa kasvot käsiinsä, sillä välin kun Stormfelt jatkaa innolla, pilkaten)

Hän mua yli kaiken rakastaisi
Otsaani ylevää ja lujaa luonnettain,
Oi jos hän kerran vaalin mua saisi,
Kun sohvallani rauhass' lojun vain.

Noo!? Mitäs sanotte? Eikö tässä ole innostusta? Uusi, vasta keksitty runoniekka! Ja Muru on tietysti realisti myöskin, siksi hän panee minut sohvalle makaamaan, että voisi paremmin hoitaa minua. Ihmeellinen huomaamiskyky, — eikös ole? (Muru tekee rajuja ponnistuksia päästäkseen irti, isä nauraa ääneen, Ellen on totisena.) Ei Muru, sinä et pääse irti, sanon minä. (Selailee vihkoa.)

Ellen. Kyllä se jo riittää. Päästä Muru irti, Karl.

Stormfelt. Eikö mitä, — nyt luetaan runoutta ja nautitaan. Tahdotteko kuulla jotakin oikein elegillistä? Kas tässä: »Mun suruni», niin kuuluu päällekirjoitus. Kuule Muru, sinun pitäisi olla kiitollinen siitä, että

olet saanut näin hyvän esilukijan, ja heretä reuhtomasta. (Muru on hiljaa voimattomassa raivossa ja puree nenälihaansa. Stormfelt lukee edelleen suurilla liikkeillä.)

Oi missä olleekaan
Piirillä tämän maan
Onni ja rauha kestäväinen?
Jos oman kodin saisi
Miss' aina pulputtais
Tuo kahvipannu kiiltäväinen,
Ja lehmät siellä ois
Ja lampaat ilakois',
Siell' olla voisi tyytyväinen!

Mä siellä yksinkään
Vaan hänen sylissään
Muut ilot, riemut unhottaisin
(puhuu)

Teepäs nyt niin, Muruseni!

(Inkee)

Siell' iloiss', murheissa
Ja elon kuohuissa
Vaan oisin hänen armahansa;
Mutt' en nyt milloinkaan
Ma häntä nähdä saa
— uinailla hänen rinnallansa.

Mun unipuolison'
Valinnut toisen on
Min' kanssa ilot, surut jakaa.
Särjetty sydämmen'
Saa Tuonen sulhosen'
Silloin kun mullan alla makaa!

(Painaa päänsä alas ja huokaa syvään.) Niin, niin, semmoistahan se on! (Muru, joka on pysynyt hiljaa, onnis-

tuu tempaamaan vihon ja pääsee pihdistä. Hän ropii vihkon palaisiksi ja aikoo syöksyä isänsä ohitse, mutta tämä saa hänet kiinni ja pidättää häntä.)

Tehtailija Lemberg. (Vakavasti.) Kas niin, Muru, älä nyt riehu kuin vihainen kissanpoika. Jää tänne juttelemaan isän kanssa. Te voitte jättää meidät niin kauaksi kahden kesken, Ellen ja Karl. (Nämä menevät kuistille.) No, Muru, istu tänne isän luo ja koeta rauhoittua! Emmehän me sillä mitään pahaa tarkoittaneet, tottahan sinä sen ymmärrät. Mutta mitä tämä oikeastaan merkitsee, tämä juttu Karlen kanssa? Oletko sinä tullut hulluksi, tyttö, kun menet heittäytymään hänen kaulaansa? Hän on itse kertonut minulle kaikki. Sa-noppas, lapseni, mitä sinä oikeastaan ajattelet?

Muru. (Puree nenäliinaansa.)

Lemberg. Sinähän olet jo suuri tyttö, pitäisihän sinun jo tietää, ettei semmoinen käy laatuun — minä tarkoitan, ettei sovi tehdä sitä sillä tavalla, kuin sinä teit. Minusta tuntuu että minä sinun sijaissasi häpeisin silmät päästäni, mutta sinä vaan seisot siinä ja niskoittele. Vahinko että äitisi on kuollut, hän voisi varmaankin puhua sinulle paremmin kuin minä, kun ei hän nyt voi sitä tehdä, niin täytyy minun tehdä se itse. Ajatteleppas vaan, ethän sinä, suuri tyttö, saa enää olla niin lapsellinen! Etkö ymmärrä, että se ei sovi, mitä? Karl on ihan hämillään sinun tähtesi ja niin olen minäkin. Ja nuo runot sitten! Hyi, hyi, Muru, sinun pitäisi hävetä kirjoittaa semmoista tosisasi! Mistähän sinä olet saanut päähäsikin mokomia tyhmyyksiä? Vastaa.

Muru (on ojentanut itsensä suoraksi, katsoo terävästi kulmaansa alta ja puree nenäliinaansa vastaamatta).

Lemberg. (Ankarasti.) Vastaa sanon minä! (Muru on vaiti.) Vai oletko saanut ne huonoista kirjoista, joita olet lukenut salaa, meidän tietämättämme? Vastaa sanon minä!

Muru. (Kynnelsilmin, appiniskaisena.) Et sinä kummiukaan sitä ymmärrä!

Lemberg. (Vihaisena.) Niinkö sinä vastaat isällesi, tyttö? Etkö ollenkaan häpeä? Luulenpa että vielä uskallat puolustaa itseäsi. Etkö ymmärrä, että sinä häpäiset meitä kaikkia. Jos olisit vanhempi, niin kyllä varoisit itseäsi heittäytymästä Karlen kaulaan. Silloin sinä kyllä ymmärtäisit, mitä se semmoinen on ja kuinka se on rumaa, — hyi! Ja jos vaan et heitä noita hou-reita, niin lähetän minä sinut heti paikalla pois kotoa kasvatuslaitokseen. Ja siellä sinua pidetään kovassa kurissa koko vuoden umpeen. Onko se mielestäsi parempi?

Muru. (Painuneella äänellä.) Taitaisi olla.

Lemberg. (Ikäänkuin ei olisi kuullut.) Mitä sanot?

Muru. (Kovemmin, rohkeammin.) Minä sanon vaan, että taitaisi olla.

Lemberg. (Neuvottomana, vihaisena.) Vai niin! Vai sanot sinä niin? No, mene sitte niin pian kuin pääset. Jo huomispäivänä. Mutta älä sitte kirjoitakaan kotiin, että tahdot sieltä pois! Sinä olet itse tahtonut päästä sinne.

Muru. (Yhseästi.) Laitanko minä kapineeni kuntoon?

Lemberg. (Vähän kummastuen.) Sinä tahdot siis tosiaankin pois kotoasi ja omaistesä luota?

Muru. (Purskahtaa itkuun.) Niin — enhän minä voi tännekään jäädä?

Lemberg. (Lempaammin.) Mitä ihmettä? Etkö voi jäädä kotiin? Ja minkätähden et voi?

Muru. Kun ei kukaan voi karsiä minua täällä, ja kun minä aina vaan teen tyhmyyksiä.

Lemberg. (Tarttuu hänen käteensä ystävällisesti.) Kas niin, — älä nyt ole lapsellinen, Muru. Voithan sinä toki luvata vanhalle isällesi, että lakkaat noista tyhmyyksistä ja tulet taas kiltiksi, kelpo tytöksi, niinkuin ennenkin. — Sinun pitää viskata pois kaikki romaanit, joista olet saanut nuo boureet, ja sitten sinä pyydät anteeksi Karlelta ja Ellen siskoltasi — ja sitte on kaikki hyvin taas —

Muru. (Keskeyttää kiivaasti, temmaten nenäliinan suustansa.) Pitääkö minun pyytää heiltä anteeksi?

Lemberg. (Ällistyen.) Tietysti siun pitää, se on selvä.

Muru. (ojentaa itsensä, päättäväisesti.) Ei — ennen minä lähden pois huomenna.

Lemberg. (Katsoo häneen kummastuneena, tuskastuen.) Lähde sitten. Ja kyllä siellä kasvatuslaitoksessa otetaan nuo oikut pois päästäsi, siitä saat olla varma.

Muru. (Epäröiden.) Ja minne minut sitten lähetetään, isä?

Lemberg. (Lyhyesti.) Minne tahansa, kunhan vaan saat kovan kurin ja paljon tekemistä. Se hävittää sinusta kaikki oikut ja vehkeet. (Menee oikealle.)

Muru. (Katsoo hänen jälkeensä ja purskahtaa siten itkemään heittäytyen salin pöytää vasten, jolla on al-

bumi ja kuvateoksia, taukoo äkkiä kesken itkunsa, avaa albumin, selaillee sitä, tankoo, epäilee, ottaa siitä Karlen suuren valokuvan, katsoo sitä hellästi ja suutelee kuvaa. Samassa tulevat Ellen ja Karl kuistin poikki. Muru piilottaa kuvan nopeasti poveensa, unohtaa albumin auki ja juoksee vasemmalle. Ellen ja Stormfelt tulevat sisään.)

Stormfelt. Tuolla Muru taas juoksee pakoon, mitähän kujeita hänellä nyt on ollut?

Ellen. Jätä nyt Muru parka jo rauhaan, minkäs hän sille voi, että hän on semmoinen lapsi vielä.

Stormfelt. (Ivallisesti.) Kaunis lapsi!

Ellen. Sinähän olet oikein ihastunut häneen, Karl.

Stormfelt. Se on toki vähän liikaa, mutta tyttötyppä on tullut hulluksi. Olisitpa vaan nähnyt minkälainen hän tänäänkin oli!

Ellen. Asia on juuri niinkuin sanoin. Sinä olet oikein, oikein mielissäsi, kun olet saanut hänet rakastumaan itseesi. Ethän sinä enää voi muusta puhuaakaan!

Stormfelt. (Jää seisomaan avonaisen albumin eteen.) Ash, Ellen, sinä taidat tosiaankin olla mustasukkainen. (Selaillee albumia.) Mutta olihan minun kaunein valokuvani tässä sinua vastapäätä? Nyt se ei ole siinä enää. Johan minä arvasin, että Muru taas on ollut pahan teossa.

Ellen. Eikä ole, — ei hän ole sitä ottanut. Se on toisessa albumissa.

Stormfelt. (Selaillee sitä.) Ei sitä täällä ole. Näetkös nyt, Ellen? Eiköhän tämä jo mene liian pitkälle?

Ellen. Mutta se on sinun oma syysi, se, mistä sinä Murua syytät. Sinun leikkisi on ollut hyvin vaarallista, välistä sinä häntä ärsyttelet, välistä taas hyväilet. Kaikki tyyntä on ihan sinun syysi!

Stormfelt. (Nauraa.) Eikös vaan Muru ole onnistunut sotkemaan vanhojen kihlattujen ihmisten väliä! Nyt hänellä tosiaankin on syytä kerskailla.

Ellen. (Nyreänä.) Sinä et tiedä, kuinka paha se olisi voinut olla tytölle. Hän on niin iso ikäisekseen, ja se on sekä väärin että vaarallista. Ja sitten tuo hänen runojensa lukeminen! Hyi, — se ei ole enää vaan vääryyttä, se on ilkeyttä! (Menee vasemmalle.)

Stormfelt. (Kohauttaa hartioitansa.) Hüisi vieköön, on kuin onkin hän oikein mustasukkainen pikku siskonsa tähden. Kaikissa näissä ollaan! Minulla on ollut saakelin paljon tekemistä naisväen kanssa, mutta tämmöistä en ole vielä eläissäni kuullut.

Lemberg. (Tulee oikealta, pahalla päällä.) Kirotot naikkoset! Niistä ei itse hiişikään saa selvää. Jos minä edes olisin hänen äitinsä, niin voisin ainakin puhua tytölle, mutta enhän minä ole sitäkään, Herra paratkoon!

Stormfelt. Oh! kunnioitusta siinä vaan kysytään, ei muuta mitään.

Lemberg. Äläpäs, — tällä kertaa siinä tosiaankin kysytään muutakin — pahaksi onneksi! Kunnioitusta minä kyllä osaan itselleni hankkia, mutta tyttötyypykän luottamusta — sitä en, totta puhuakseni, ole saanut koskaan. Ja sentähden en minäkään voi luottaa häneen. Kyllä isä kuitenkin on hyvin naurettavassa asemassa täysikasvuisten tyttärensä rinnalla. Eihän hän kykene puhumaan heille edes semmoista, mitä jo selvä järkikin sanoo.

Stormfelt. Sentähden hän toimittaa heidät naimisiin.

Lemberg. Sinä olet helkkarin oikeassa. Se taapahtuu osaksi juuri sentähden! Nyt minun pitäisi saada järkeä tuohon tyttötyypykän päähän, mutta en saakeli soikoon tiedä edes kuinka alottaisin. Ja Ellenin kanssa en tietysti myöskään voi puhua, että tyttöpaha saisi sen edes toisesta kädestä. Ei — minun olisi pitänyt mennä toisiin naimisiin, se minun olisi pitänyt tehdä. Tietysti vaan tyttöjen tähden! Ja nyt en perhana ollen, jaks enää ajatella koko juttua. Mutta meidän pitää saada itsellemme ilta-toti lehtimajaan. Ilma on niin kaunis. (Hirttaa vasemmalle.) Ellen, toimita Karlelle ja minulle totia lehtimajaan! Ellen, kuuletko!

Ellen. (Ulkopuolella.) Kyllä, kyllä, isä! (He menevät ulos. Ellen tulee vähän ajan perästä Murun kanssa, jonka ympärille hän hyväillen on kietonut käsivartensa.) Kas niin, Muru, älä huoli enää olla pahoillasi, vaan pura sydämesi minulle. Eikö niin? (Muru on vaiti ja näyttää vihaiselta.) Niin, niin, kyllä he minustakin olivat pahoja sinulle, (istuvat) ja minä olenkin koko ajan pitänyt sinun puoltasi. Näetkös nyt, kuinka hyvä sisko sinulla on? Ja nyt voit kertoa minulle kaikki, eikä kukaan muu saa sitä tietää.

Muru. (Painautuu likemmäksi häntä ja huokaa.)

Ellen. Kas niin, — kerro nyt kaikki tyyni, niin se tulee hyväksi taas.

Muru. (Painuneella äänellä.) En minä voi.

Ellen. Oh — voit kyllä.

Muru. (Vakavasti.) Ei, minä en voi, (nyyhhii) ja jos voisinkin, niin en kerro kumminkaan.

Ellen. Etkö omalle siskollesikaan?

Muru. En.

Ellen. Mikä se sitten voi olla niin vaarallista?

Muru. Jos sinä vaan tietäisit, Ellen, niin et kysyisikään, mitä se on.

Ellen. (Hymyilee.) Mitä sinä nyt suotta oikkui-let, Muru! Tiedäthän sinä, kuinka paljon minä sinusta pidän.

Muru. Siksihän minä juuri en voikaan sitä sanoa. Ja — ja, sinä pidät kuitenkin hänestä enemmän kuin minusta.

Ellen. Mistä hänestä? Karlestako?

Muru. (Painuneella äänellä.) N—iin!

Ellen. (Hymyilee.) Sinäpä vasta hullunkurinen olet!

Muru. (Harmissaan.) Ja sinä vaan naurat minulle.

Ellen. Enhän minä naura. Minusta sinä vaan näytät niin hirmuisen vakavalta, Muru.

Muru. (Vetäytyy pois ja katsoo häneen.) Niin, se on hyvin, hyvin vakava asia.

Ellen. (Vetää hänet luoksensa.) Kas niin — elä hän nyt suutu! Ole nyt kiltti, äläkä anna minun enää pyytää!

Muru. Ei, Ellen, ei sitä ole niinkään helppo sanoa. Minä en voi.

Ellen. (Muuttaa puhetta.) No, ole sitte sanomatta. Mutta ajatteleppas, Muru, mitä ne toiset sinusta luulee, — he luulevat, että sinä olet ottanut Karlen suuren valokuvan tuosta albumista.

Muru. (Katsoo epäluuloisena Elleniin.) Luulevatko he?

Ellen. Mutta minä sanoin, ett'ei se ole totta ja ett'ei Muru voi tehdä semmoisia tyhmyyksiä tosissaan.

Muru. (Mahtavana ja sääliväisenä.) Ja mitä he sitten sanoivat?

Ellen. Eivät he sitten enää sanoneet mitään pahaa.

Muru. (Lyhyen äänettömyyden jälkeen.) Kuuleppas Ellen!

Ellen. (Tokee käsityötänsä, on olevinaan hajamielinen.) Mitä sitten?

Muru. Minun pitää huomenna matkustaa kasvatustilokseen. Isä on itse sen sanonut.

Ellen. (Välinpitämättömästi.) Vai niin, — siitkö te sitte puhuitte?

Muru. Niin juuri — ja paljosta muusta myöskin.

Ellen. (Välinpitämättömästi.) Ja minkätähden sinun pitää lähteä pois kotoa keskellä kesää?

Muru. (Mahtavasti.) Kun isä ei voi minua hallita.

Ellen. (Katsoo häneen kummastuneena.) Mitä sinä sanot?

Muru. (Levollisena.) Isä ei voi enää hallita minua.

Ellen. Mistä sinä sen tiedät?

Muru. Isä on itse sanonut sen minulle. Hän sanoi että äiti ehkä olisi voinut puhua minulle paremmin kuin hän, ja niin luulen minäkin, sillä hän ei osannut muuta kuin torua. Hän ei ymmärrä yhtään mitään.

Ellen. Mitä hän ei ymmärrä? Mistä hän sinua torui?

Muru. (Yhä äkäisempänä.) Hän ei ymmärrä, että minä jo olen suuri tyttö ja hän torui minua siitä, kun olen kirjoittanut runoja ja kun hän luulee minun lukeeneen huonoja kirjoja ja kaikenlaisesta muusta. Ja sitte hän luulee — —

Ellen. Mitä hän luulee?

Muru. Ash — ei mitään.

Ellen. Kas niin, sano pois vaan!

Muru. Jos sinä vaan et suutu.

Ellen. Rakas, pikkunen Muru, en minä suutu — päinvastoin!

Muru. (Huolimattomasti.) Niin, hän luulee, että minä olen oikein hirmuisesti rakastunut sinun sulhaseesi, vaikka minä en voi kärsiä häntä.

Ellen. (Totisemmin.) Ja sitten hän sanoi että sinut lähetetään pois?

Muru. Niin — ja että minua katsotaan ja pidetään kovassa kurissa ja annetaan minulle paljon työtä ja kaikenlaista muuta pahaa.

Ellen. (Katsoo häneen.) Kuuleppas nyt! —

Muru. Mitä niin?

Ellen. Kuinkahan sen Karlen kuvan laita oikeastaan on?

Muru. (Huolimattomasti.) Mistä minä sen tiedän?

Ellen. (Ystävällisesti.) Ajattelleppas, jos sinä kumminkin — (uhkaa sormellaan).

Muru. Ja sinä kun juuri puolustit minua?

Ellen. Niin, toisten kuullen. Mutta näin kahden kesken täytyy meidän olla rehellisiä.

Muru. (Ystävällisesti.) Jos olet oikein minun ystäväni, niin kerron kaikki tyyni. Oletko? (Katsoo häntä silmiin.)

Ellen. (Hyväilee häntä.) Näethän sinä sen, pikkunen Muru.

Muru. Mutta sinä et saa pitää minua niin pienenä, sillä minä en ole pieni, ja sitten sinun pitää luovata, ett'et koskaan sano sitä kellekään.

Ellen. En, en —

Muru. (Yhteen kyytiin.) Ja sitte sinun pitää kertoa se isälle, kun minä olen poissa, sillä itse minä en kerro sitä hänelle koskaan, en koskaan. Sillä silloin minä pettäisin Karlen yhtä kurjasti, kuin hän on pettänyt minut.

Ellen. No — ja mitä Karlestä?

Muru. Niin, juuri hänestä. — sinun sulhasestasi.

Ellen. No, mutta ei suinkaan se mitään vaarallista ole?

Muru. (Tärkeänä.) Hm! Onpa kyllä! Näetkös — hm! Näetkös, asian laita on semmoinen, että me olemme kilpailijoita, me kaksi.

Ellen. (Nauraa hiukan pakollisesti.) Ha, ha, pikkunen Muru, — joko nyt viimeinkin olemme päässeet siihen asti?

Muru. (Mahtavasti.) Älä koetakkaan nauraa, sillä se on täyttä totta. Muuten minä en sano sinulle mitään.

Ellen. (Katsoo häneen uteliaana.) No, mitä hän on sinulle tehnyt? Eihän minä naura.

Muru. Niin, näetkös, — hän on koko kesän suudellut minua (ainakin yhtä monta kertaa päivässä kuin sinua itseäsi. Niin hän on tehnyt.

Ellen. (Totisena.) Se oli kai paljasta leikkiä?

Muru. Nünhän minäkin luulin — alussa.

Ellen. Mutta sitten — ?

Muru. (Piiloiittaa päänsä hänen syliinsä.) Sitte rupesin minä pitämään hänestä niin!

Ellen. Pikkunen Muru raukka! Ja sinä olet pitänyt hänestä koko kesän? Sentähden vaan, että hän suuteli sinua?

Muru. Ei, ei yksin sentähden. Hän on myöskin sanonut, että hän pitää minusta.

Ellen. (Nauraa.) Tietysti hän sinusta pitää, mutta ei sillä lailla kuin sinä luulet. Hän laskee vaan leikkiä sinun kanssasi

Muru. (Vihaisena.) Vai niin! Mutta minä en laske leikkiä. Se on ihan täyttä totta. Vai pitääkö minun keskellä kesää lähteä kasvatuslaitokseen kuritettavaksi sentähden vaan, että hän laskee leikkiä?

Ellen. (Totisena.) Sinä olet kummallinen tyttö. Muru! Minkätähden et ole ennen puhunut tästä minulle?

Muru. Eihän semmoisia asioita kilpailijalle kerrota.

Ellen. Mutta nythän sinä kerrot?

Muru. (Kiivaasti.) Niin nyt! Nyt kun hän on ilmaissut meidät isälle ja työntänyt kaiken syyn minun niskaani. Nyt minä en enää voi kärsiä häntä, sillä hän on ollut kurja pelkuri, ja hän on pilkannut minua ja meidän rakkauttamme. Nyt saat kernaasti pitää hänet omanasi. Pidä hyvänäsi!

Ellen. Hyi, kuinka sinä puhut, Muru! Ja ehkäpä ei sinun puheessasi ole puoltakaan perää?

Muru. (Juhlallisena, ojentaa kätensä Ellenille.) Se on totta, — tässä on käteni sen päälle! (Innokkaasti.) Ja minä kerroin sinulle kaikki tyyni sentähden, että hän on loukannut minua ja ollut pelkuri ja sentähden, etten minä kärsi häntä enää ja että hän on pettänyt sinutkin, Ellen!

Ellen. (Rauhoittaen.) Rauhoitu nyt vaan, rakas pikkuinen Muru! Kyllä hän siitä vielä saa kuulla.

Muru. (Säihkyvin silmin.) Lupaatko sen, Ellen?

Niin, anna hänelle niin että tuntuu! Sillä hän on pettänyt minut, enkä minä voi enää kärsiä häntä, minä vihaan häntä *niin, niin, niin* — (Heittäytyy Ellenin syliin, rajusti itkien.)

Ellen. (Hyväilee häntä.) Ihanhan sinä olet mietön, Muru.

Muru. (Ellenin sylissä, nyyhkien.) Niin, etkös sinäkin ole, Ellen? Kun tiedät että hän on pettänyt sinutkin. — Pettänyt sinut oikein kurjasti ja alhaisesti ja inhoittavasti — ihan niinkuin minutkin! Minä en sinun sijassasi suvaitseisi häntä enää silmiäni eteen — en hetkeksikään! — Niin, sen minä tekisin.

Ellen. (Rauhoittaen.) No, no — saadahan sitte nähdä! Vai niin, vai olet sinä niin vihainen Karlelle, Muru? Etkö sinä välitä hänestä vähääkään?

Muru. (Katsahtaa akkia turkivasti häneen.) Ush, kuinka sinä olet tyhmä, Ellen! Etkö ymmärrä, että minä voisin tappaa hänet? (Itkee Ellenin sylissä.)

Ellen. (Silittää hänen tukkaansa.) Muru raukka!

Muru. (Nyyhkien.) Ja tänään, kun hän luki minun runojani, niin päätin minä vakaasti hypätä järveen. Minä olin päättänyt sen ihan varmasti, ja silloin olisitte oppineet tuntemaan minut. Ja jos et sinä olisi tullut ja ollut niin hyvä minulle, Ellen, niin olisitte saaneet nähdä, että minä olisin tehnyt sen. Niin, minä olisin ihan varmaan tehnyt sen!

Ellen. (Kumartuu hänen yllensä, kääntää hänen itkettyneet kasvonsa ylös päin ja suutelee häntä sydämmeliseesti.) Ja nyt emme enää ole kilpailijoita, Muru, nyt me olemme ystäviä!

Muru. (Kietoo käsivartensa Ellenin kaulaan.) Sinä

olet niin hirveän hyvä, Ellen! Oikein luonnottoman hyvä!

Ellen. Minä tahdon vaan rauhoittaa sinua ja näyttää, ettei se ole niin vaarallista, kuin sinä luulet.

Muru. (Ylös.) Mikä ei ole vaarallista? Eikö se ole vaarallista, että minä olen aikonut hypätä järveen hänen tähtensä?

Ellen. Sitä sinun ei pidä tehdä, Muru. Hän ei ansaitse sitä.

Muru. (Noisena.) Niinkö sinä arvelet? Kütöksia, Ellen! (Vakuutuksella.) Ei, hän ei ansaitse sitä.

Ellen. Ja nyt sinun pitää pestä itsesi ja laittaa niin, etteivät muut huomaa mitään. (Vie hänet ovelle.)

Muru. (Ovessa.) Mutta lupaatkos purkaa kihlauksesi vielä tänä iltana, Ellen? Hän on pettänyt sinut —

Ellen. (Työntää häntä.) Niin, niin — siitä saamme sitte puhua!

Muru. Lupaaathan, Ellen — kunniasanallasi!

Ellen. Kas niin, Muru — mene nyt! Toiset tulevat! (Sulkee oven hänen jälkeensä. Tehtailija ja Stormfelt tulevat kuistista.)

Lemberg. Eikö sitä totia tulekaan?

Ellen. Eikö sitä vielä ole tuotu? Minä olen puhunut Murun kanssa.

Lemberg. No, — kuinka hänen laitansa oikeastaan on? Oletko saanut siitä selvää?

Ellen. Olen kyllä.

Lemberg. Emmeköhän lähetä häntä heti kasvatuslaitokseen?

Ellen. Se taitaisi olla parasta, isä.

Stormfelt. Johan minä sen sanoin — tyttö on hullu.

Ellen. Itsehän sinä olet hänet semmoiseksi tehnyt!

Stormfelt. Minä olen ainoa, joka en ole lelliteltyt häntä. Jos sinä olisit yhtä lellitelty, niin et saisi enää yhtään muiskua minulta.

Ellen. Tulen minä ilmankin toimeen. Mutta te, sinä ja isä — te ette opi koskaan ymmärtämään tyttöjä — sen minä olen nähnyt.

Stormfelt. (Suutelee häntä vastoin hänen tahtoansa.) Opitaan kyllä! Ei suinkaan se niin kovin vaikeata ole!

Muru. (Ovessa, juhlallisena.) Semmoinenko raukka sinä oletkin, Ellen? Sitä minä en olisi sinusta uskonut!

Esirippu alas.

*Allekirjoittaneiden varastossa löytyy seuraavat
ennen painetut näytelmäkappaleet:*

3. **Puifolla.** Laulusekainen näytelmä, kirjoittanut *Kust Källinen*. 65 p.
4. **Spiritistinen istunto.** Ilveily yhdessä näytöksessä, kirjoittanut *Mimmi Cantin*. 1 m.
5. **Seinä vällä.** Yksinäytöksinen huvinäytelmä, kirjoittanut *Martti Wuori*. 65 p.
6. **Jumalan kiitos, pöytä on katettu!** Huvinäytelmä yhdessä näytöksessä. Suomennos. 50 p.
7. **Kyökissä.** Komedian lissä näytöksessä, kirjoittanut *Tyko Hagman*. 75 p.
8. **Toinen tal toinen naimaan.** Ilveily yhdessä näytöksessä. Suomennos. 60 p.
9. **Laulullinen.** Laulusekainen näytelmä, yhdessä näytöksessä. Säveltänyt Hauptner. 60 p. *Sävellet voidaan saada Suomalaiselta laatterilta ja allekirjoittaneelta.*
10. **Bemusen kotiripitykset.** Ilveily yhdessä näytöksessä. G von Moserin mukaan. 65 p.
11. **„Onhan pappa sen sallinnut.“** Ilveily lissä näytöksessä. Suomennos G. Moserin ja A. Arrong'en kirjoittamasta „Papa hat's erlaubt“. 65 p.
12. **Saimaan rannalla.** Laulunäytelmä lissä näytöksessä kansanlauluineen ja tanssineen. Suomal. alkuteos 70 p.
13. **Suurin tie paras.** Ilveily yhdessä näytöksessä, kirjoittanut *A. von Kotzebue*. Suomennos. 60 p.
14. **Veljesten kesken.** Yksinäytöksinen huvinäytelmä. Suomennos. 65 p.
15. **Eeva.** Näytelmä lissä näytöksessä, kirjoittanut *C. Holstrup*. Suomennos. 1:50.
16. **Velhovuorella.** Laulun sekainen idylli lissä näytöksessä, kirjoittanut *Erik Bøgh*. Suomennos. 70 p. Partituurit 4 mk. allekirjoittaneelta.
17. **Kadonnut sateenvarjo.** Ilveily lissä näytöksessä, kirjoittanut *Arnold Schröder*. Suomennos. 50 p.
18. **Mustalainen.** Laulunsekainen näytelmä lissä näytöksessä, kirjoitt. *K. Toth*. Suomennos. 65 p. Partituurit 6 mk. allekirjoittaneelta.
19. **Hullu-soolo.** Yksinpuhe (Monologi). *Paul Bilhaud*'in kirjoittama. Suomennos. 30 p.
20. **Hiiri.** Ilveily yhdessä näytöksessä, kirjoittanut *Amand des Roseaux*. 50 p.
21. **Telefoonissa.** Yksinäytöksinen kuvaus, kirjoittanut *Ernst Ahlgren*. 65 p.

